

MUSIIKIN LAAJA OPPIMÄÄRÄ

Musiikin syventävät opinnot
Yhteismusisointiin suuntautuminen,
opintojaksoliite

Liite opetussuunnitelmaan 1.1.2018 (31.5.2023)

**HELSINGIN
KONSERVATORIO**
Rohkeasti klassinen

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT (130 h)

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, jousisoittimet (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman opettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- kehittää edelleen soittoasennon ja -liikkeitten hallintaa
- soittaa vivahteikkaasti laadukkaalla ja ilmeikkäällä äänellä
- sävelpuhtauden kuunteleminen ja hallitseminen ovat luonteva osa musiikillista ilmaisua
- jäsentää soittamaansa musiikkia ja sen karaktärejä
- osaa muotoilla melodialinjoja ja luoda niistä kokonaisuuksia
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa musiikkia
- on omaksunut erilaisia sävellyksiä eri aikakausilta
- ilmaisee soittaen erilaisten sävellysten tyylejä ja tunnelmia sekä tuo esiin eri aikakausien keskeisiä piirteitä
- kykenee luontevaan musiikilliseen vuorovaikutukseen soittaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- osaa toimia kapellimestarin ohjeiden mukaisesti
- esittää harjoittelemaansa ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien ja yleisön kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee itsenäisesti ja säännöllisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita (mm. rytmitavat, mielikuvaharjoittelu, oman soiton tallentaminen)
- huomioi harjoittelussaan ergonomian (esim. soittoasento, lämmittely, tauotus, keuhonhuolto)
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- asettaa monenlaisia tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista ja soittamisesta

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- ymmärtää ja ottaa huomioon harmoniset jännitteet yhteissoitossa
- tarkkailee ja osaa korjata sävelpuhtautta
- osaa mukauttaa dynamiikkaa, artikulaatiota ja tempoja
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa musiikkia.

Yhteismusisointiteosten lisäksi oppilas on säännöllisesti osallistunut tekniikkapaja 4:ään, harjoitellut etydejä, asteikkoja murtosointuineen ja pariäänineen sekä monipuolisia jousiharjoituksia.

Sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- soitinpajoja ja erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehityksensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- osoittamalla syventävissä opinnoissa edellytetyt tekniset valmiudet esim. tekniikkapajassa
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAIDOT, puhaltimet (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman opettajan ja yhteismusisoinnin opettajien kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee ja kehittää edelleen instrumenttinsa soittotekniikkaa
- soittaa vivahteikkaasti laadukkaalla ja ilmeikkäällä äänellä
- sävelpuhtauden kuunteleminen ja hallitseminen ovat luonteva osa musiikillista ilmaisua

- ilmaisee soittaen erilaisten sävellysten tyylejä ja tunnelmia sekä tuo esiin eri aikakausien keskeisiä piirteitä
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen soittaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- osaa ilmentää erilaisia tyylejä ja tunnelmia musisoidessaan
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käyttää musiikin voimavaihteluita ja artikuloititapoja vivahteikkaasti ja ohjeiden mukaan
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi ja osaa toimia kapellimestarin ohjeiden mukaisesti
- esittää harjoittelemaansa ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien ja yleisön kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- osaa tauottaa harjoitteluaan ja tehdä palauttavia harjoituksia
- käyttää tallentamista harjoittelun tukena
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- ymmärtää ja ottaa huomioon harmoniset jännitteet yhteissoitossa
- tarkkailee ja osaa korjata sävelpuhtautta
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa musiikkia opettajansa tarpeelliseksi katsoman määrän. Lisäksi oppilas on soittanut teknisiä harjoitteita, etydejä ja asteikkoja.

Opintojen sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- soitinpajoja ja erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittymisensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä

- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- osoittamalla syventävissä opinnoissa edellytetyt tekniset valmiudet esim. tekniikkapajassa
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, lyömäsoittimet (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman opettajan ja yhteismusisoinnin opettajien kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee instrumenttinsa perustekniikkaa ja kehittää sitä edelleen
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa ja eri lyömäsoittimille sävellettyä musiikkia
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen soittaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- osaa ilmentää erilaisia tyylejä ja tunnelmia musisoidessaan
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käyttää musiikin voimavaihteluita ja artikuloititapoja vivahteikkaasti ja ohjeiden mukaan
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi ja osaa toimia kapellimestarin ohjeiden mukaisesti
- esittää harjoittelemiaan ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien ja yleisön kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- osaa tauottaa harjoitteluaan ja tehdä palauttavia harjoituksia
- käyttää tallentamista harjoittelun tukena
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- ymmärtää ja ottaa huomioon harmoniset jännitteet yhteissoitossa
- tarkkailee ja osaa korjata sävelpuhtautta
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia sekä harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa musiikkia. Yhteismusisointiteosten lisäksi oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolisesti eri tunnelmia edustavaa ohjelmistoa eri lyömäsoittimilla opettajansa tarpeelliseksi katsoman määrän.

Opintojen sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 minuuttia viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittyksensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, harppu (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman laulunopettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee harpunsoiton perustekniikkaa ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa pianomusiikkia
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen laulaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- osaa ilmentää erilaisten tekstien tyylejä ja tunnelmia musisoidessaan
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi
- esittää harjoittelemiaan ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti ja itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- osaa tauottaa harjoitteluaan ja tehdä palauttavia harjoituksia
- käyttää tallentamista harjoittelun tukena
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikin perusrakenteita
- tunnistaa sävellajeja ja kuuntelee harmonioita
- tarkkailee ja osaa korjata sävelpuhtautta
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa harppumusiikkia. Ohjelmiston tulee sisältää

mikäli opinnot tehdään pedaaliarpulla

- barokin tai wieniläisklassisen aikakauden tai niitä tyylejä jäljittelevää musiikkia
- suomalaista musiikkia
- uutta musiikkia
- kamarimusiikkia
- orkesteristemmoja
- tekniikka/sormiharjoituksia (esim. Friou, Kondonassis, Grossi) ja etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- prima vista –harjoitteita

mikäli opinnot tehdään pikkuharpulla

- kamarimusiikkia
- orkesteristemmoja pikkuharpun rajoitteet huomioiden
- soolokappaleita (esim. Andrès)
- tekniikka/sormiharjoituksia (esim. Friou, Kondonassis, Grossi) ja etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- prima vista -harjoitteita

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittymisensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, kantele (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan yhdessä opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- tuntee kanteleensoiton perustekniikat ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan
- soittaa vivahteikkaasti laadukkaalla ja ilmeikkäällä äänellä
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa musiikkia
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- kykenee luontevaan musiikilliseen vuorovaikutukseen soittaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- ilmaisee soittaen erilaisten sävellysten tyylejä ja tunnelmia sekä tuo esiin eri aikakausien keskeisiä piirteitä
- jäsentää soittamaansa musiikkia ja sen karaktäärejä
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi
- esittää harjoittelemaansa ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien kanssa

- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti ja itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita
- osaa tauottaa harjoitteluaan ja tehdä palauttavia harjoituksia
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- käyttää tallentamista harjoittelun tukena
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista ja soittamisesta

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- soittaa sointumerkeistä vapaata säestystä
- osaa mukauttaa dynamiikkaa, artikulaatiota ja tempoja
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla ja jäsentää kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- harjoittelee vapaata säestystä ja improvisoi
- keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa musiikkia. Yhteismusisointiteosten lisäksi oppilas on harjoitellut kohtuullisen määrän erityylisiä sooloteoksia.

Ohjelmiston tulee sisältää:

- kanteleelle sävellettyä taidemusiikkia
- muille instrumenteille sävellettyä musiikkia barokin ajalta sekä muilta eri tyylikausilta
- vapaata säestystä
- sormiharjoituksia

Sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehityksensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, kitara (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman opettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee kitaransoiton perustekniikkaa ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan
- osaa hyödyntää vapaan säestyksen perustaitojaan monipuolisesti
- soittaa vivahteikkaasti laadukkaalla ja ilmeikkäällä äänellä
- jäsentää soittamaansa musiikkia ja sen karaktärejä
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa musiikkia
- on omaksunut erilaisia sävellyksiä eri aikakausilta
- ilmaisee soittaen erilaisten sävellysten tyylejä ja tunnelmia sekä tuo esiin eri aikakausien keskeisiä piirteitä
- kykenee luontevaan musiikilliseen vuorovaikutukseen soittaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- esittää harjoittelemaansa ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien ja yleisön kanssa
- kokee iloa ja elämyksiä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee itsenäisesti ja säännöllisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehitymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita, myös oman soiton tallentamista
- huomioi harjoittelussaan ergonomian (esim. soittoasento, lämmittely, tauotus, keuhonhuolto)
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- asettaa monenlaisia tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiansa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista ja soittamisesta

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- ymmärtää ja ottaa huomioon harmoniset jännitteet yhteissoitossa
- tarkkailee virettä ja osaa virittää kitaran
- osaa mukauttaa dynamiikkaa, artikulaatiota ja tempoja

- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- tuntee kitaran keskeisiä teoksia
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja musisoi korvakuulolta
- soinnuttaa melodioita ja keksii erityylisiä säestyskuvioita

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, soittoteknisiä taitoja kehittävää ohjelmistoa. Lisäksi oppilas on saanut lisää valmiuksia teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin (esim. äänenlaatu, näppäilytekniikat, vasemman käden legato, barrè-otteet, asemasoitto). Oppilas on säestänyt kappaleita myös sointumerkeistä ja harjoittanut soittotekniikkaa mm. soittamalla asteikkoja ja sointukadensseja.

Oppilas on harjoitellut ja kehittänyt edelleen vapaan säestyksen taitojaan ja oppinut hyödyntämään niitä sekä yksin soittaessaan että ryhmässä musisoidessaan.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- vapaan säestyksen ryhmäopetusta esim. periodiopetuksena
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- soitinpajoja ja erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehitymisensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, laulu (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman laulunopettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee klassisen laulun perustekniikkaa ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa vokaalimusiikkia
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen laulaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- osaa ilmentää erilaisten tekstien tyylejä ja tunnelmia musisoidessaan
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käyttää musiikin voimavaihteluita ja artikuloititapoja vivahteikkaasti ja ohjeiden mukaan
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi ja osaa seurata kapellimestaria
- on kehittänyt harjoittelemisissaan laulusävellyksissä eri kielten artikuloitintia ja ääntämistä
- esittää harjoittelemiaan ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti ja itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- tarkkailee ja osaa teknisesti korjata sävelpuhtautta
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa laulunsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- osaa tauottaa harjoitteluaan ja tehdä palauttavia harjoituksia
- käyttää tallentamista harjoittelun tukena
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiansa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikin perusrakenteita
- tunnistaa sävellajeja ja kuuntelee harmonioita
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen (konserttikäynnit ja tallenteet)
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa laulumusiikkia.

Yhteismusisointiteosten lisäksi oppilas on laulanut kohtuullisen määrän:

- laulusävellyksiä suomen- ja ruotsinkielellä (ulkomaisen oppilaan omalla äidinkielellä)
- liedsävellyksiä 1700- ja 1800-luvulta
- lauluja ja aarioita renessanssin ja barokin ajalta

Oppilas on tutustunut joko yhteismusisoinnissa tai omassa soolo- ohjelmistossaan myöhäisromantiikan, impressionismin tai vielä uudemman tyylin sävellyksiin, pohjoismaisiin (ei suomalaisiin) sävellyksiin sekä näyttämömusiikkiin (kantaatti-, oratorio-, ooppera- ja operettiteokset ja/tai musikaali- ja laulunäytelmäteokset). Lisäksi oppilas on tutustunut Vaccain vokaliiseihin (Vaccai: Metodo Pratico, numerot: Ia, Ila, III, IVa, IVb, VI, VIIIb ja IXa)

Sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittymisensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, piano (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman opettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee pianonsoiton perustekniikkaa ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan
- osaa hyödyntää vapaan säestyksen perustaitojaan monipuolisesti
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa pianomusiikkia
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen laulaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi
- esittää harjoittelemaansa ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti ja itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä

- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa, myös oman soiton tallentamista
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- huomioi harjoittelussaan ergonomian (esim. soittoasento, lämmittely, tauotus, kehonhuolto)
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikin perusrakenteita
- ymmärtää ja ottaa huomioon harmoniset jännitteet yhteissoitossa
- tarkkailee ja osaa korjata sävelpuhtautta
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta
- soinnuttaa melodioita ja keksii erityylyisiä säestyskuvioita

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa pianomusiikkia.

Yhteismusisointiteosten lisäksi oppilas on harjoitellut kohtuullisen määrän erityylyisiä teoksia.

- barokin ja wieniläisklassisen ajan musiikkia
- romantiikan ja impressionismin aikakauden musiikkia
- uutta musiikkia ja etydeitä

Oppilas on harjoitellut ja kehittänyt edelleen vapaan säestyksen taitojaan ja oppinut hyödyntämään niitä sekä yksin soittaessaan että ryhmässä musisoidessaan.

Sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- vapaan säestyksen ryhmäopetusta esim. periodiopetuksena
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittymisensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan

- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, cembalo (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman laulunopettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee cembalon perustekniikkaa ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa cembalomusiikkia
- on omaksunut vahvat ja monipuoliset perustaidot basso continuo -soitossa, ja kykenee hyödyntämään niitä monipuolisesti
- soittaa jo aiempaa hieman pidempiä basso continuo -teoksia numeroidun bassolinjan pohjalta
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen soittaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- osaa ilmentää erilaisten sävellysten tyylejä ja tunnelmia musisoidessaan
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi
- esittää harjoittelemiaan ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti ja itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehitymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa
- tuntee tärkeimpien viritysjärjestelmien pääpiirteet
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- osaa tauottaa harjoitteluaan ja tehdä palauttavia harjoituksia
- käyttää tallentamista harjoittelun tukena
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikin perusrakenteita
- tunnistaa sävellajeja ja kuuntelee harmonioita
- osaa virittää puhtaita priimejä, oktaaveja ja kvinttejä
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen

- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaihteita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta
- hallitsee basso continuo -soiton perustaidot niin että kykenee luomaan kiinnostavan kappaleen poljentoa ja tunnelmaa palvelevan säestyksen ja toteuttamaan tyylikkään säestyksen myös a prima vista

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyyleyä edustavia kamarimusiikkiteoksia, joissa hän on suorittanut sekä obligato- että basso continuo -osuuksia, sekä sooloteoksia.

Sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittyksensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT INSTRUMENTTITAITOT, harmonikka (yhteismusisointiin suuntautuminen)

Tavoitteet ja sisältö

Opintojen tavoitteet asetetaan ja opintojen sisältö suunnitellaan yhdessä oman opettajan ja yhteismusisoinnin opettajan kanssa ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- hallitsee harmonikansoiton perustekniikkaa ja kehittää edelleen instrumenttitaitojaan

- osaa hyödyntää vapaan säestyksen perustaitojaan monipuolisesti
- tuntee monipuolista, eri aikakausia ja tyylejä edustavaa musiikkia
- osaa ilmentää erilaisia tyylejä ja tunnelmia soittaessaan
- kykenee luontevaan, musiikilliseen vuorovaikutukseen laulaessaan yhdessä muiden kanssa sekä yksin
- hahmottaa ja osaa tulkita oman osuutensa kokonaisuudessa ja kuuntelee aktiivisesti muita
- käsittelee rytmejä ja tempoja selkeästi
- esittää harjoittelemiaan ohjelmakokonaisuuksia yhdessä toisten kanssa
- esiintyy erilaisissa tilaisuuksissa ja hallitsee luontevan lavakäyttäytymisen ja vuorovaikutuksen muiden esiintyjien kanssa
- kokee iloa, elämyksiä ja kehittymistä musisoidessaan

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- harjoittelee säännöllisesti ja itsenäisesti opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja ottaa vastuuta edistymisestään ja ryhmän toiminnasta ja kehittymisestä
- hyödyntää erilaisia harjoittelun tapoja ja tekniikoita harjoittelussa, myös oman soiton tallentamista
- ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudessa ja osaa mukauttaa soittonsa kokonaisuuteen
- on saanut valmiuksia toimia erilaisissa kokoonpanoissa
- huomioi harjoittelussaan ergonomian (esim. soittoasento, lämmittely, tauotus, kehonhuolto)
- asettaa tavoitteita oppimiselleen ja arvioi niiden saavuttamista yhdessä opettajiensa kanssa sekä ottaa vastaan palautetta
- osaa toiminnallaan edistää yhteismusisointikokoonpanon toimivuutta
- haluaa oppia monipuolisesti lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja hahmottaa osuutensa kokonaisuudesta
- ymmärtää musiikin perusrakenteita
- ymmärtää ja ottaa huomioon harmoniset jännitteet yhteissoitossa
- osaa valita sopivat rekisterit eri kokoonpanoissa soittaessaan
- on tutustunut eri tyylejä ja aikakausia edustavaan klassiseen musiikkiin myös kuunnellen
- osaa kuvailla kuulemaansa musiikkia

Säveltäminen ja improvisointi

- improvisoi ja keksii sävelmiä ja rytmiaiheita yksin ja yhdessä ja musisoi korvakuulolta
- soinnuttaa melodioita ja keksii erityylyisiä säestyskuvioita

Opintojakson aikana oppilas on osallistunut aktiivisesti yhteismusisointiin ja harjoitellut opettajansa ohjauksessa yhteismusisointiteoksissa tarvittavia valmiuksia. Oppilas on harjoitellut ja esittänyt monipuolista, eri tunnelmia ja tyylejä edustavaa harmonikkamusiikkia ja transkriptioita.

Yhteismusisointiteosten lisäksi oppilas on harjoitellut kohtuullisen määrän erityylyisiä teoksia.

- *barokin ajan musiikkia*
- *sarjamuotoisia teoksia*
- *kamarimusiikkiteoksia*

Oppilas on harjoitellut ja kehittänyt edelleen vapaan säestyksen taitojaan ja oppinut hyödyntämään niitä sekä yksin soittaessaan että ryhmässä musisoidessaan.

Sisällössä painottuu yhteismusisointiohjelmisto.

Opetus- ja työmuodot

- instrumenttiopetusta 45 min. viikoittain, opetukseen voi sisältyä myös ryhmäopetusta
- vapaan säestyksen ryhmäopetusta esim. periodiopetuksena
- säännöllinen harjoittelu opettajan antamien ohjeiden mukaisesti
- osallistuminen erilaisiin yhteismusisointikokoonpanoihin lukuvuosittain
- mahdollisia erikoiskursseja konservatorion lukuvuosisuunnitelman mukaisesti
- esiintyminen lukuvuosittain
- konserttikäynnit / musiikin kuuntelutehtävät lukuvuosittain

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehityksensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- oman instrumenttiryhmänsä soivien viikkojen / työpajojen / erikoiskurssien yms. yhteydessä
- lukuvuosittaisissa esiintymisissä joko konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- esittelemällä instrumenttiosaamisensa henkilökohtaisessa lopputyössään, lopputyölle suunnitellun sisällön mukaisesti (ks. lopputyön ohjeistus)

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan
- saa palautetta joltakin toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa esim. oppilasillan / konsertin / soivan viikon työpajan / erikoiskurssin yhteydessä
- käy lopputyönsä arviointikeskustelun ja saa palautteen lopputyöstä annetun ohjeistuksen mukaisesti, ks. lopputyön kuvaus
- lopputyö arvioidaan soveltuvien laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti
- jos lopputyö koostuu useammasta kuin yhdestä osasta, arviointikeskustelu käydään vasta viimeisen osan jälkeen, aiemmat osiot taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

SYVENTÄVÄT YHTEISMUSISOINTITAITOT (220 h)

Tavoitteet ja sisältö

Oppilas musisoi yhdessä toisten kanssa erilaisissa kokoonpanoissa ja syventää yhteismusisointitaitojaan. Opintojen tavoitteet asetetaan yhdessä opettajan tai ryhmän ohjaajan kanssa, ja niiden saavuttamista seurataan lukuvuosittain.

Opintojakson suoritettuaan oppilas

Esittäminen ja ilmaiseminen

- on esiintynyt ryhmänsä kanssa lukukausittain erilaisissa tilaisuuksissa
- hallitsee oman osuutensa osana kokonaisuutta moniäänisessä tekstuurissa ja kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- ilmaisee selkeästi ja rohkeasti omia ja ryhmän musiikillisia ajatuksia mm. fraseerauksen ja nyansoinnin kautta
- ymmärtää ja tulkitsee ryhmän johtajan käyttämää elekieltä
- nauttii yhteismusisoinnista ja esiintymisestä sekä hallitsee lavakäyttäytymisen
- toimii aktiivisesti, oma-aloitteisesti ja itsenäisesti ryhmän jäsenenä

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- on sitoutunut ryhmän toimintaan ja harjoittelee itsenäisesti sekä tavoitteellisesti
- haluaa syventää yhteismusisointitaitojaan
- arvioi omaa osaamistaan sekä itsenäisesti että saadun palautteen perusteella ja asettaa tavoitteita omalle sekä ryhmän kehitykselle
- huolehtii fyysisestä toimintakyvystään, kuulonsuojelusta ja ergonomiasta
- osaa harjoitella ryhmän kanssa ilman ohjaajan läsnäoloa
- haluaa oppia lisää

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- keskittyy ja reagoi yhteismusisointitilanteessa sekä omaan että yhteiseen musisointiin

- lukee ja ymmärtää nuottikuvaa ja partituuria sekä hahmottaa musiikin rakenteita ja harmonioita
- kuuntelee musisointia analysoiden ja muokkaa toimintaansa havaintojensa perusteella
- kuuntelee musiikkia monipuolisesti tutustuen eri tyyleihin ja aikakausiin

Opetus- ja työmuodot

- säännöllinen osallistuminen yhteismusisointiin lukuvuosittain (esim. Visollo tai Concordia - orkesteri, All 4 Voices tai Audite- kuoro, erilaiset pienryhmät, lied-duot, ensemblelaulu, kamarimusiikkikokoonpanot ja vanhan musiikin yhtyeet)
- opetus- ja työmuodot vaihtelevat ryhmän mukaan
- työskentelytavat sisältävät mm. laulua, soittoa, improvisointia ja kehonhuoltoa
- säännöllinen harjoittelu
- stemmojen harjoittelu myös omalla viikoittaisella soitto- tai laulutunnilla
- yhteismusisointipainotuksen valinneilla oppilailta ohjattu stemmojen harjoittelu on olennainen osa instrumenttiopetusta
- esiintyminen lukukausittain
- konserttikäynnit ja musiikin kuunteleminen

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehityksensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa, kuten

- osallistumalla oman ryhmänsä harjoitukseen
- lukukausittaisissa esiintymisissä konservatorion konserteissa / tilaisuuksissa konservatorion ulkopuolella, opettajien oppilasilloissa / luokkatunneilla, tallenteilla tms. oppilaan / ryhmän opintoja ja edistymistä palvelevalla tavalla
- yhteismusisointiesitys voi olla lopputyö tai sen osa opintojen suuntautumisen mukaan

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- jatkuvaa palautetta ryhmänsä ohjaajalta ja vertaisarviointia toisilta ryhmän jäseniltä
- ryhmän esityksistä sanallista palautetta esiintymisten yhteydessä
- osallistumismerkinnän opintorekisteriin periodin tai lukukauden päätyttyä
- opintojakson suoritusmerkinnän saavutettuaan osaamistavoitteet, sanallinen palaute kirjataan opintorekisteriin (merkinnän antamiseen liittyvät ohjeet opettajille ovat opintojaksoliitteen lopussa)
  - suoritusmerkintä ja palaute voidaan kirjata myös oppilaan lopputyön arvioinnin yhteydessä, jos lopputyön ohjelmassa on yhteismusisointia

MUSIIKIN HAHMOTTAMISEN OPINTOJAKSOT (150 h)

Musiikin hahmottamisen syventävät opintojaksot suoritettuaan oppilas on

Esittäminen ja ilmaiseminen

- oppinut jäsentämään musiikkia eri näkökulmista (esim. musiikkianalyysi, historiallinen, musiikin tekeminen yms.)
- omaksunut monipuolista ohjelmistoa
- omaksunut musiikkisanastoa
- saanut oppimisen ja onnistumisen kokemuksia
- oppinut soveltamaan musiikkia harjoitellessaan, esittäessään, kirjoittaessaan musiikista ja omaa musiikkia tehdessään

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- oppinut harjoittelemaan itsenäisesti
- oppinut asettamaan itselleen tavoitteita ja arvioimaan niiden saavuttamista
- oppinut ottamaan vastaan palautetta

- oppinut ymmärtämään harjoittelun merkityksen
- oppilaalle on herännyt halu oppia lisää musiikista

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen (alla opintojaksokohtaisesti) **Säveltäminen ja improvisointi (alla opintojaksokohtaisesti)**

Musiikin teoria ja säveltapailu

Opintojakson tavoitteet ja sisältö

- musiikin elementtien ja niiden osa-alueiden kuulonvarainen tunnistaminen ja nimeäminen
- musiikin elementtien ja niiden osa-alueiden järjestelmällinen harjoittelu soitonopiskelun tueksi
- musisointi laulaen ja soittaen ryhmässä
- nuottikuvan hahmottamisen harjoittelu
- nuotinluvun harjoittelu soitonopiskelun tueksi
- tutustuminen modernin nuotinkirjoituksen merkintätapoihin
- tutustuminen tonaalisten asteikkojen ohessa muihin asteikkotyyppeihin, esim. moodeihin
- musiikin harmonian opiskelu kolmi- ja nelisointujen sekä perusfunktioiden avulla
- tutustuminen yleisimpiin muunnesointutyyppeihin
- soinnuttamisen, sointujaksojen ja sointuanalyysin harjoittelu
- sisäisen kuulemisen taidon sekä intonaation tarkkuuden kehittäminen ja vahvistaminen soitonopiskelun tueksi
- ryhmässä toimimisen harjoittelu, saman ikäisiin opiskelukavereihin tutustuminen opiskelumotivaation tukemiseksi
- musiikin teknologian hyödyntäminen opiskelussa
- valmiuksien saaminen valinnaisia opintojaksoja varten

Opintojakson suoritettuaan oppilas osaa

- nuotinkirjoituksen peruselementit
- sävellajit ja kvinttiympyrä
- intervallit priimistä desimiin
- kolmi- ja nelisointujen laadut ja muodot
- sointuasteet ja peruslopuketyypit
- sointu- ja hajasävelanalyysin perusteet, myös moduloivassa tekstuurissa
- yleisimpiä muunnesointuja, esim. välidominanteja
- tuottaa rytmejä, melodioita ja harmonioita musisoiden ja kirjoittaen
- soveltaa musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soiton-/laulunopiskelussaan, improvisoinnissa ja oman musiikin tekemisessä tms.

Opetus- ja työmuodot

- ryhmäopetusta 90 min. viikoittain lukuvuoden ajan
- musisointi-, kuuntelu- ja analysointiharjoitukset ryhmässä, nuoteista laulamisen ja soittamisen harjoittelu yksin ja ryhmässä, musiikin kirjoittamisen harjoittelu, mupe-tietotaidon soveltaminen itse soitettuun / laulettuun musiikkiin, teknologian käyttö

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti opetukseen, tekee kurssitehtävät ja osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa suullista palautetta kehittymisensä tueksi. Oppilas tekee taitotestin/testejä.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- lyhyen suullisen palautteen omalta opettajaltaan vähintään kerran lukuvuodessa.
- opintorekisteriin kirjatun sanallisen palautteen ja merkinnän opintojakson suorituksesta (suoritettu/suoritus kesken)

Edeltävät suoritukset

Musiikin perusteet 3 tai lähtötason kartoituksessa todettu osaaminen

Korvaavat suoritukset

Mupe 5 ja 6 tai lähtötason kartoituksessa todettu osaaminen

VALINNAISET OPINTOJAKSOT

Musiikin hahmottamista musisoiden

Opintojakson tavoitteet ja sisältö

- musiikin elementtien ja niiden osa-alueiden työstämistä soitonopiskelun tueksi
- musisointia laulaen ja soittaen ryhmässä
- nuottikuvan hahmottamisen harjoittelua käytännössä
- musiikin rakenteiden (esim. sointuanalyysin, muotorakenteen) harjoituksia käytännössä
- yläsävelsarjan toiminnan ymmärtäminen
- intonaatioharjoituksia ryhmässä

Opintojakson suoritettuaan oppilas osaa

- hahmottaa musiikin perusrakenteita omasta ohjelmistostaan
- soveltaa musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soiton-/laulunopiskelussaan ja oman musiikin tekemisessä

Opetus- ja työmuodot

- ryhmäopetusta 60 min. viikoittain lukukauden ajan
- musisointi- ja kuunteluharjoitukset ryhmässä, mupen tietotaidon soveltaminen itse soitettuun / laulettuun tai tehtyyn musiikkiin, teknologian käyttö osana mupen opintojaksoa

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti opetukseen, tekee kurssitehtävät ja osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa suullista palautetta kehittymisensä tueksi.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- lyhyen suullisen palautteen omalta opettajaltaan vähintään kerran lukukaudessa
- opintorekisteriin kirjatun sanallisen palautteen ja merkinnän opintojakson suorituksesta (suoritettu/suoritus kesken)

Korvaavat suoritukset

Aiemmin hankittu osaaminen

Harmoniaoppi

Opintojakson tavoitteet ja sisältö

- sointujen muodostaminen annetun basson ja numeromerkintöjen perusteella
- keskeisimpien reaalisoitumerkkien omaksuminen soiton tueksi
- äänenkuljetuksen perusteet kirjoittaen ja soittaen
- valmiuksien saaminen continuo-soittoon sekä säveltämisen/sovittamisen opintoihin

Opintojakson suoritettuaan oppilas

- ymmärtää continuo- ja reaalisoitumerkintätapoja
- osaa äänenkuljetuksen perusteita kirjoittaen neliäänistä satsia
- soveltaa opittuja tietoja ja taitoja soiton-/laulunopiskelussaan ja oman musiikin tekemisessä

Opetus- ja työmuodot

- ryhmäopetusta 60 min. viikoittain lukuvuoden ajan
- musiikin kirjoitusharjoituksia

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti opetukseen, tekee kurssitehtävät ja osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa suullista palautetta kehittymisensä tueksi. Oppilas tekee taitotestin/testejä.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- lyhyen suullisen palautteen omalta opettajaltaan vähintään kerran lukuvuodessa
- opintorekisteriin kirjatun sanallisen palautteen ja merkinnän opintojakson suorituksesta (suoritettu/suoritus kesken)

Korvaavat suoritukset

Aiemmin suoritettu harmoniaopin kurssi tai lähtötason kartoituksessa todettu osaaminen

Musiikin historia

Opintojakson tavoitteet ja sisältö

- musiikin historian tyylikausien tuntemisen laajentaminen kuuntelemalla, lukemalla, kirjoittamalla ja keskustelemalla
- musiikintuntemisen syventäminen Suomen musiikin sekä aikamme musiikin tapahtumiin
- keskeisiin säveltäjiin, teostyyppeihin ja yhtyekokoonpanoihin tutustuminen
- musiikin perussanastoon tutustuminen musiikkikirjoitusten ymmärtämistä varten
- musiikinkuuntelun ja konserttikäymisen muotoutuminen osaksi omaa musiikin harrastamista

Opintojakson suoritettuaan oppilas osaa

- tunnistaa eri aikakausille tyypillisiä soitinääniä ja esiintymiskokoonpanoja
- sijoittaa musiikin tyylikaudet aikajanelle
- tunnistaa keskeisiä teostyyppejä ja aikakausien muita tyylipiirteitä kuulemastaan musiikista
- kertoa ja kirjoittaa havaintoja kuulemastaan musiikista
- soveltaa musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soiton-/laulunopiskelussaan

Opetus- ja työmuodot

- ryhmäopetusta 60 min. viikoittain lukuvuoden ajan
- kuuntelu- ja keskusteluharjoitukset ryhmässä, konserttikäynnit ja niihin liittyvien tehtävien suorittaminen, musiikin kirjoittamisen harjoittelu, mupe-tietotaidon soveltaminen itse soitettuun / laulettuun tai tehtyyn musiikkiin, teknologian käyttö osana opintojaksoa

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti opetukseen, tekee kurssitehtävät ja osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa suullista palautetta kehittymisensä tueksi.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- lyhyen suullisen palautteen omalta opettajaltaan vähintään kerran lukuvuodessa
- opintorekisteriin kirjatun sanallisen palautteen ja merkinnän opintojakson suorituksesta (suoritettu/suoritus kesken)

Korvaavat suoritukset

Aiemmin suoritettu musiikinhistorian kurssi tai muutoin hankittu osaaminen

Opintojakson tavoitteet ja sisältö

- musiikintuntemuksen ja musiikillisen ajattelun laajentaminen ja syventäminen keskustelemalla, kirjoittamalla ja musiikkiaiheisia tekstejä kriittisesti lukemalla
- musiikkiaiheiseen sanastoon tutustuminen musiikkia koskevien tekstien ymmärtämistä varten
- musiikkifilosofian ja musiikkisosiologian alkeisiin tutustuminen
- musiikkiaiheisten tekstien lukemisen muotoutuminen osaksi omaa musiikin harrastamista

Opintojakson suoritettuaan oppilas osaa

- kertoa ja kirjoittaa havaintoja lukemistaan musiikkiaiheisista teksteistä ja kuulemastaan musiikista
- hahmottaa musiikkifilosofian perusteita
- soveltaa opittuja tietoja ja taitoja soiton-/laulunopiskelussaan

Opetus- ja työmuodot

- ryhmäopetusta 60 min. viikoittain lukuvuoden ajan
- luku-, kirjoitus- ja keskusteluharjoitukset ryhmässä, mahdolliset retket ja niihin liittyvien tehtävien suorittaminen, musiikista kirjoittamisen harjoittelu, mupe-tietotaidon soveltaminen itse soitettuun / laulettuun tai tehtyyn musiikkiin, teknologian käyttö osana opintojaksoa

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti opetukseen, tekee opintojakson tehtävät ja osoittaa osaamisensa karttumista sekä saa suullista palautetta kehittymisensä tueksi.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- lyhyen suullisen palautteen omalta opettajaltaan vähintään kerran lukuvuodessa
- opintorekisteriin kirjatun sanallisen palautteen ja merkinnän opintojakson suorituksesta (suoritettu/suoritus kesken)

Korvaavat suoritukset

Aiemmin suoritettu musiikkifilosofian kurssi tai muutoin hankittu osaaminen

Musiikin perusteet 3

OPINTOJAKSO ON SUORITETTAVA SYVENTÄVIEN OPINTOJEN ALKAESSA, JOS OPPILAS EI OLE SUORITTANUT SITÄ OSANA MUSIIKIN PERUSTASON OPINTOJAAN

Opintojakson tavoitteet ja sisältö

- musiikin elementtien ja niiden osa-alueiden kuulonvarainen tunnistaminen ja nimeäminen
- musiikin elementtien ja niiden osa-alueiden järjestelmällinen harjoittelu soitonopiskelun tueksi
- musisointi laulaen ja soittaen ryhmässä
- musiikillinen keksiminen ja pienimuotoinen improvisointi rytmi- ja luokkasoittimin
- nuottikuvan hahmottamisen harjoittelu
- nuotinluvun perusteiden harjoittelu soitonopiskelun tueksi
- musiikin harmonian opiskelu peruskolmisointujen ja perusfunktoiden avulla
- soinnuttamisen ja sointuanalyysin harjoittelu
- sisäisen kuulemisen taidon sekä intonaation tarkkuuden kehittäminen ja vahvistaminen soitonopiskelun tueksi
- ryhmässä toimimisen harjoittelu, saman ikäisiin harrastuskavereihin tutustuminen opiskelumotivaation tukemiseksi
- musiikin teknologian hyödyntäminen opinnoissa
- oppilas saa valmiudet jatkaa syventäviin opintoihin

Opintojakson suoritettuaan oppilas osaa

- nuottien nimet g- ja f-avaimella
- laulutavut (solmisaatiot do, re mi jne.)
- asteikkoja kuuteen etumerkkiin, harmoninen ja melodinen molli
- intervaleja laatuineen priimistä oktaaviin, myös ylinouseva kvartti (y4) ja vähennetty kvintti (v5)
- kolmisointujen laadut (duuri, molli, vähennetty ja ylinouseva)
- sointuasteet, pääpaino toonika-, subdominantti- ja dominanttiasteella
- kolmisointujen käännökset
- sointuanalyysin perusteet
- hahmottaa aika-arvoja, tahtiosoituksen, tahtiviivan ja sykkeen
- tuottaa helppoja rytmejä ja melodioita musisoiden ja kirjoittaen
- soveltaa musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soiton-/laulunopiskelussaan, improvisoinnissa ja oman musiikin tekemisessä tms.
- tutustuu musiikin teknologiaan esim. musiikin kirjoittamisen ja tallentamisen ohjelmiin

Opetus- ja työmuodot

- ryhmäopetusta 60 min. viikoittain lukuvuoden ajan
- musisointi- ja kuunteluharjoitukset ryhmässä, nuoteista laulamisen ja soittamisen harjoittelu yksin ja ryhmässä, musiikin kirjoittamisen harjoittelu, musiikillisen keksimisen ja improvisoinnin kokeileminen, mupen tietotaidon soveltaminen itse soitettuun / laulettuun ja tehtyyn musiikkiin, teknologian käyttö osana mupe-opintoja

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti opetukseen ja osoittaa opintojakson aikana osaamisensa karttumista ja saa suullista palautetta kehittymisensä tueksi. Oppilas tekee pienimuotoisen taitotestin/-testejä.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas saa

- lyhyen suullisen palautteen omalta opettajaltaan vähintään kerran lukuvuodessa
- opintorekisteriin kirjatun sanallisen palautteen ja merkinnän opintojakson suorituksesta (suoritettu/suoritus kesken)

Korvaavat suoritukset

Musiikin perusteet 3 tai lähtötason kartoituksessa todettu osaaminen

MUSIIKIN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN LOPPUTYÖ

Tavoitteet ja sisältö

Oppilas suunnittelee ja valmistaa osana syventävien opintojensa suuntautumisvaihtoehdon opintoja henkilökohtaisen lopputyön. Oppilas määrittelee lopputyönsä tavoitteet opettajansa ohjauksessa. Lopputyön tarkoituksena on osoittaa oppilaan musiikillisen osaamisen vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet.

Lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä johonkin syvennettyyn osaamiseen. Lopputyö voi olla esim. konsertti, tallenne, osallistuminen produktioon, sävellystyö, koostua musiikin tuotantotehtävistä, olla monitaiteinen kokonaisuus tms. Lopputyön on oltava olennaiselta osaltaan soivaa musiikkia.

Opetus- ja työmuodot

Oppilas laatii lopputyönsä suunnitelman yhdessä opettajansa kanssa. Lopputyölle sovitaan ohjaaja ja ohjaukseen mahdollisesti tarvittavat resurssit / järjestelyt. Pääsääntöisesti lopputyö valmistetaan osana oppilaan suuntautumisvaihtoehtoon sisältyviä oppitunteja.

Osaamisen osoittaminen

Oppilas osoittaa lopputyön toteuttamisen aikana osaamisensa karttumista ja saa palautetta kehittymisensä tueksi monin tavoin ja monenlaisissa tilanteissa.

Palautteen saaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi

Oppilas

- saa jatkuvaa palautetta omalta opettajaltaan / opettajiltaan lopputyön valmistamisprosessin aikana
- laatii arviointikeskustelua varten itsearvioinnin, jossa kuvaa mm. lopputyölleen asettamansa tavoitteet ja arvioi niiden saavuttamista
- käy lopputyönsä arvioijien kanssa arviointikeskustelun, jossa saa palautetta ja sanallisen oppilashallintojärjestelmään kirjattavan arvioinnin työstään, lopputyö arvioidaan suhteessa musiikin laajan oppimäärän hyvän osaamisen kriteereihin
- lopputyö (myös useasta osasta koostuva) arvioidaan yhdessä arviointikeskustelussa (oma opettaja ja 1-2 arvioijaa), viimeistä osiota edeltävät osat taltioidaan soveltuvalla tavalla arviointia varten
- sanallinen palaute kirjataan oppilaan opintorekisteriin

Lopputyön arviointi sisältyy syventävien opintojen päättöarviointiin, erillistä arviointia ei kirjata todistukseen (vain lopputyön aihe mainitaan).